

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра загальної екології, радіобіології та безпеки життєдіяльності
Кафедра охорони праці та біотехнічних систем у тваринництві

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан економічного факультету
Анатолій ДІБРОВА
“ ” 2024р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедр
загальної екології, радіобіології та
безпеки життєдіяльності
Протокол № 11 від 22.05. 2024 р.

Завідувач кафедри
Алла КЛЕПКО
охорони праці та біотехнічних систем у тваринництві
Протокол №10 від 20.05. 2024 р.

Завідувач кафедри
Василь ХМЕЛЬОВСЬКИЙ
«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Облік і аудит»
Наталія КУЗИК

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Безпека праці і життєдіяльності

галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Освітня програма «Облік і аудит»

Факультет економічний

Розробники: доц. кафедри загальної екології, радіобіології та безпеки
життєдіяльності, к.с.-г., доц. Піскунова Л.Е.

доц., кафедри охорони праці та біотехнічних систем у
тваринництві, к.б. н., доц. Білько Т.О.

Київ – 2024 р.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра загальної екології, радіобіології та безпеки життєдіяльності
Кафедра охорони праці та біотехнічних систем у тваринництві

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан економічного факультету

_____Анатолій ДІБРОВА

“ _____ ” _____ 2024р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедр
загальної екології, радіобіології та
безпеки життєдіяльності

Протокол № 11 від 22.05. 2024 р.

Завідувач кафедри

_____Алла КЛЕПКО

охорони праці та біотехнічних систем у тваринництві

Протокол №11 від 20.05. 2024 р..

Завідувач кафедри

_____Василь ХМЕЛЬОВСЬКИ)

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Облік і аудит»

_____Наталія КУЗИК

РОБОЧА ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Безпека праці і життєдіяльності

галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Освітня програма «Облік і аудит»

Факультет економічний

Розробники: доц. кафедри загальної екології, радіобіології та безпеки
життєдіяльності, к.с.-г., доц. Піскунова Л.Е.

доц., кафедри охорони праці та біотехнічних систем у
тваринництві, к.б. н., доц. Білько Т.О.

Київ – 2024 р.

**Опис навчальної дисципліни
«Безпека праці і життєдіяльності»**

Спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	071 «Облік і оподаткування»	
Освітня програма	Облік і аудит	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	4	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Рік підготовки (курс)		
Семестр		
Лекційні заняття	<i>30 год.</i>	<i>4 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	<i>60 год.</i>	<i>116 год</i>
Індивідуальні завдання	-	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>4 год.</i>	

**1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати
навчальної дисципліни**

Мета вивчення дисципліни полягає у набутті студентом компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у здобувачів вищої освіти відповідальності за особисту та колективну безпеку.

Завдання вивчення дисципліни передбачає опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях.

Засвоївши дисципліну «Безпека праці і життєдіяльності» майбутні бакалаври обліку і оподаткування повинні володіти сукупністю загальнокультурних та професійних компетенцій з питань безпеки життєдіяльності у відповідних напрямках підготовки для вирішення професійних завдань, пов'язаних із гарантуванням збереження життя та здоров'я персоналу ОГ в умовах небезпечних і надзвичайних ситуацій.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері обліку, аудиту, аналізу та оподаткування в процесі професійної діяльності, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 19. Дотримуватися здорового способу життя, безпеки життєдіяльності співробітників та здійснювати заходи щодо збереження навколишнього середовища.

ПРН 23. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для
–повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	тижн і	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовний модуль 1. <i>Принципи забезпечення безпеки життєдіяльності</i>													
Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з БЖД, таксономія небезпек	1	3	1				2	10					10
Тема 2. Кількісна оцінка небезпеки		4		2			2	10		2			8
Тема 3. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки.	2	6	2	2			2	4					4
Тема 4. Людина - відкрита біоенергетична та духовно-інформаційна система.	3	6	2				4	6	2				4
Тема 5. Типові моделі реакцій людей у випадку екстремальних ситуацій		4		2			2	4					4
Тема 6. Техногенні небезпеки та їхні наслідки.	4	8	2	2			4	12		2			10
Разом за змістовим модулем 1		31	7	8			16	46	2	4			40
Змістовий модуль 2. <i>Організаційно-функціональна структура та методологія безпеки</i>													
Тема 7. Соціально-політичні небезпеки, характеристики.	5	5	1	2			2	12	2				10
Тема 8. Соціальні та психологічні фактори ризику.	6	7	1	2			4	5					5
Тема 9. Застосування ризик орієнтованого підходу для побудови моделей виникнення НС.		6	2				4	12	2				10
Тема 10. Менеджмент безпеки,	7	6	2	2			2	5					5

структура захисту у НС.													
Тема 1. Управління силами та засобами ОГ під час НС.	8	5	2	1			2	10					10
Разом за змістовим модулем 2		29	8	7			14	44					40
Змістовний модуль 3. Правове і нормативне регулювання охорони праці.													
Тема 1. Законодавство України про охорону праці	1	8	2	2			4	4					4
Тема 2. Організація служби охорони праці.	2	8	2	2			4	4					4
Тема 3. Організація розслідування нещасних випадків.	3	8	2	2			4	4					4
Тема 4. Організація навчання з охорони праці.	4	8	2	2			4	4					4
Разом за змістовим модулем 3		32	8	8			16	16					16
Змістовий модуль 4. Практична організація безпеки праці													
Тема 1. Травматизм, причини, профілактика.	5	8	2	2			2	8					8
Тема 2. Шкідливі фактори виробничого середовища	6	6	2	2			2	4					4
Тема 3. Вибір засобів індивідуального захисту	7	6	2	2			4	4					4
Тема 4. Основи електробезпеки та пожежної безпеки	8	6	1	1			4	4					4
Разом за змістовим модулем 4		28	7	7			14	20					20
УСЬОГО ГОДИН		120	30	30			60		4				116

3 Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Статистична оцінка небезпечних і шкідливих чинників для життя людини	2
2	Визначення рівня метеочутливості людини	1
3	Інфекційні захворювання. Епідемії. Пандемії. Імунітет. Правила поведінки населення при проведенні ізоляційно-обмежувальних заходів.	2
4	Визначення психофізіологічних властивостей людини та вплив їх на безпеку	2
5	Аналіз безпеки під час роботи зі шкідливими та вибухопожежонебезпечними речовинами	2
6	Шумове забруднення атмосфери в містах та коефіцієнт його соціальної безпеки	2
7	Екологічна оцінка ризику. Визначити екологічну оцінку ризику застосування пестицидів у різних кліматичних зонах України	2
8	Соціальне середовище. Визначення типів поведінки особистості у конфліктній ситуації	1
9	Організація навчання з питань охорони праці	2
10	Організація розслідування нещасних випадків на виробництві	2
11	Вимірювання параметрів мікроклімату. Визначення концентрації шкідливих парів та газів в повітрі робочої зони	2
12	Вимірювання рівнів освітленості робочих місць	1
13	Вибір засобів індивідуального захисту для працівників АПК	2
14	Первинні засоби пожежогасіння на підприємствах АПК	2
15	Домедична допомога	2
	Всього	30

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Статистична оцінка небезпечних і шкідливих чинників для життя людини	4
2	Розрахунок біологічного віку та темпу старіння	2
3	Інфекційні захворювання	4
4	Визначення основних психофізіологічних властивостей людини та їх вплив на безпеку	2
5	Аналіз безпеки хронічного отруєння ртуттю	2
6	Розрахунок мікроклімату закритих приміщень	4
7	Біоритми та їх роль у збереженні здоров'я людини	4
8	Порядок дій при виникненні надзвичайних ситуацій	4

9	Розслідування нещасних випадків не виробничого характеру.	4
10	Розслідування нещасних випадків виробничого характеру.	4
11	Вимоги до якості харчових продуктів. Раціональне та здорове харчування	8
12	Підготовка для виступів на семінарах, круглих столах, наукових конференціях	6
13	Написання рефератів і доповідей	8
14	Підготовка до підсумкової атестації.	2
	ВСЬОГО	60

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- захист практичних робіт;
- самостійне опрацювання практичних робіт в ельорні:

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1749>

6 Методи навчання:

При вивченні дисципліни використовуються такі методи навчання:

Залежно від джерела знань: словесні (пояснення, бесіда, дискусія, діалог); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (рішення задач, ділові ігри).

За характером пізнавальної діяльності: пояснювально-наочний проблемний виклад; частково-пошуковий та дослідницький методи.

За місцем в навчальній діяльності:

- методи організації й здійснення навчальної діяльності, що поєднують словесні, наочні і практичні методи; репродуктивні й проблемно-пошукові; методи навчальної роботи під керівництвом викладача й методи самостійної роботи здобувачів вищої освіти;

- методи контролю й самоконтролю за навчальною діяльністю: методи усного, письмового контролю; індивідуального й фронтального, тематичного і систематичного контролю.

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти передбачено застосування таких навчальних технологій:

- *робота в малих групах* дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного здобувача вищої освіти в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування;

- *семінари-дискусії* передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, вміння формулювати думки й

висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів;

- *мозкові атаки* – метод розв’язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити як найбільшу кількість ідей за обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію;

- *кейс-метод* – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності фахівців і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу;

- *презентації* – виступи перед аудиторією, що використовуються для подання певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації.

7. Методи оцінювання:

- екзамен;
- усне опитування;
- модульне тестування;
- командні проєкти;
- реферати, есе;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах
- обговорення результатів роботи на навчальному порталі. URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1749>

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn –

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=455>

<https://elearn.nubip.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=143061>

- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Білько Т.О. Домедична допомога на підприємстві: Методичні вказівки щодо проведення ділової гри. Київ, 2020. 18 с.

2. Войналович О.В. Методи планування витрат на охорону праці: Методичні вказівки щодо виконання практичної роботи. Київ, 2019. 18 с.

3. Войналович О.В. Визначення параметрів виробничого шуму: Методичні вказівки щодо виконання лабораторної роботи. Київ, 2019. 16 с.

4. Запорожець О.І, Халмурадов Б.Д. та ін. Безпека життєдіяльності: підручник. К. : «Центр учбової літератури», 2013. 448 с.

5. Коритко З. І. Фізіологічна характеристика станів організму : Посібник. Львів, 2019. 119 с.

6. Мазепа М. А. Огляд окремих частин тіла: метод. вказівка. Львів, 2018. 12 с.

7. Піскунова Л.Е. Бондарь В.І., Зубок Т.О. Безпека праці та життєдіяльності: Підручник. Київ, 2022. 396с.

8. Піскунова Л.Е. Робочий зошит для практичного вивчення дисципліни Безпека праці та життєдіяльності студентами денної та заочної форми навчання. Київ, 2022. 110 с.

9. Піскунова Л.Е. Методичні рекомендації для вивчення та проведення практичних робіт з дисципліни Безпека праці та життєдіяльності студентами денної та заочної форми навчання. Київ, 2024. 101 с.

10. Перша допомога при гострих патологічних та екстремальних станах. Реаніматологія : лекція. Львів, 2019. 13 с.

11. L. Piskunova, T. Zubok, I. Pryimachenko Training manual for the discipline "Safety of work and Life" for students majoring in 291 "International Relations, Public Communications and Regional Studies". «КОМПРИНТ», 2023. -237 p